

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	12XCdo/85/2016
Identifikačné číslo spisu:	6912213379
Dátum vydania rozhodnutia:	11.03.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Szabo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:6912213379.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne POHOTOVOŠŤ, s.r.o., so sídlom Pribinova č. 25, 811 09 Bratislava IČO: 35 807 598, zastúpenej advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Grösslingova č. 4, 811 09 Bratislava proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom Župné námestie č. 13, 813 11 Bratislava vo veci vedenej na Okresnom súde Rimavská Sobota pod sp. zn. 13 C 248/2012 o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, o dovolaniach žalobkyne proti uzneseniam Krajského súdu v Banskej Bystrici z 19. februára 2015, sp. zn. 41 Co 665/2014 a sp. zn. 41 Co 668/2014, takto

rozhodol:

Návrh žalobkyne na prerušenie konania z a m i e t a.

Dovolanie žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 19. februára 2015, sp. zn. 41 Co 665/2014 o d m i e t a.

Dovolanie žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 19. februára 2015, sp. zn. 41 Co 668/2014 o d m i e t a.

Žalovanej náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Okresný súd Rimavská Sobota uznesením zo 7. júla 2014, č. k. 13 C 248/2012-34 uložil žalobkyni povinnosť zaplatiť súdny poplatok za námietku zaujatosti vo výške 66 € podľa položky č. 17a Sadzobníka súdnych poplatkov (ďalej len „Sadzobník“), ktorý tvorí prílohu zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o súdnych poplatkoch“). Uznesením z 1. októbra 2014, č. k. 13 C 248/2012-110 tento súd uložil žalobkyni povinnosť zaplatiť súdny poplatok za podané odvolanie vo výške 20 € podľa položky č. 7a Sadzobníka.

Na odvolania žalobkyne proti obom rozhodnutiam Krajský súd v Banskej Bystrici uzneseniami z 19. februára 2015, sp. zn. 41 Co 665/2014 a sp. zn. 41 Co 668/2014 obe rozhodnutia ako vecne správne

potvrdil (§ 219 ods. 1 O.s.p.).

Proti uzneseniam odvolacieho súdu podala dovolania žalobkyňa, ktorá žiadala rozhodnutia súdov oboch nižších stupňov zrušiť a pre prípad úspešnosti priznať náhradu trov dovolacieho konania. Dovolanie vo vzťahu k súdnemu poplatku za odvolanie odôvodnila tým, že jej postupom súdu bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s § 237 písm. f/ O.s.p.), ktorá vada mala spočívať v prekvapivosti rozhodnutia odvolacieho súdu a v porušení práva dovolateľky na súdnu ochranu zaručenú v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava“), pretože jej súd uložil poplatkovú povinnosť tam, kde ju nemala.

Vo vzťahu k súdnemu poplatku za námietku zaujatosti argumentovala tým, že súdy rozhodovali napriek tomu, že sa nepodal návrh na začatie konania, hoci bol podľa zákona potrebný (§ 237 písm. e/ O.s.p.) - nepodala totiž námietku zaujatosti, ale návrh podľa § 12 ods. 1 O.s.p., odvolací súd jej odňal možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.) tým, že jeho rozhodnutie je nielen „absolútne prekvapivé“, ale aj nepreskúmateľné, rozhodoval vylúčený sudca, resp. súd nebol správne obsadený (§ 237 písm. g/ O.s.p.), keďže o jej povinnosti zaplatiť súdny poplatok rozhodol sudca toho súdu, ktorý jej svojim nezákonným postupom spôsobil majetkovú a nemajetkovú ujmu, náhrady ktorej sa v konaní domáha.

Zároveň žalobkyňa navrhla konanie prerušiť a predložiť Ústavnému súdu Slovenskej republiky návrh na vyslovenie nesúlady položky 17a Sadzobníka s Ústavou.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania zastúpená v súlade s § 241 ods. 1 veta druhá O.s.p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal, či je dôvodný jej návrh na prerušenie dovolacieho konania.

Z obsahu dovolania žalobkyne vyplýva, že navrhuje dovolacie konanie prerušiť podľa § 243c v spojení s § 109 ods. 1 písm. b) O.s.p. a podať Ústavnému súdu Slovenskej republiky návrh na konanie o súlade položky č. 17a Sadzobníka, ktorý tvorí prílohu Zákona o súdnych poplatkoch s Ústavou. Dôvodí, že inštitút námietky zaujatosti predstavuje procesnú obranu proti sudcovi, u ktorého má účastník konania pochybnosti o jeho nezaujatosti, ktorá sa nemá spoplatňovať, pretože je jediným prostriedkom, ktorým sa účastník môže domôcť preskúmania prípadného dôvodu na vylúčenie sudcu. Poplatok za námietku zaujatosti má podľa nej povahu fakticky poplatku za vyjadrenie sa k otázke nestrannosti sudcu v zmysle čl. 48 ods. 2 Ústavy, čo je neprípustný zásah do základného práva na spravodlivý proces, vrátane práva na nestranný súd, garantovaného čl. 46 ods. 1 Ústavy a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Najvyšší súd návrhu žalobkyne na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. b/ O.s.p. nevyhovel a tento zamietol, pretože položku č. 17a Sadzobníka, ktorý tvorí prílohu Zákona o súdnych poplatkoch nepovažuje za rozpornú s Ústavou a jej čl. 46 ods. 1.

Najvyšší súd sa s argumentáciou žalobkyne, že zavedenie poplatku za námietku zaujatosti jej bráni vyjadriť sa k otázke zaujatosti sudcu, nestotožňuje. Položka č. 17a bola do Sadzobníka znovu zavedená zákonom č. 621/2005 Z. z., pretože dochádzalo k zneužívaniu inštitútu námietky zaujatosti a tak k zbytočnému predlžovaniu konania. Podľa dôvodovej správy k tomuto zákonu, predmetný poplatok by mal mať povahu kaucie, ktorá by sa mala poplatníkovi vrátiť, ak námietku podal odôvodnene. Takéto obmedzenie je podľa najvyššieho súdu primerané a prispieva aj k zachovaniu iného ústavou zaručeného práva a to práva na prerokovanie veci v primeranej lehote. Daný poplatok za námietku sa navyše v prípade jej oprávnenosti účastníkovi konania podľa § 11 ods. 1 Zákona o súdnych poplatkoch vráti. Otázkou vzťahu medzi právom na prístup k súdu a povinnosťou zaplatiť súdny poplatok sa zaoberal aj Európsky súd pre ľudské práva, ktorý v rozsudku z 19. júna 2001, č. sťažnosti 28249/95, vo veci Kreuz proti Poľsku uviedol, že nikdy nevylúčil možnosť, že záujmy riadneho chodu justície môžu odôvodňovať zavedenie finančného obmedzenia na prístup jednotlivca k súdu a konštatoval, že požiadavku zaplatiť súdny poplatok v súdnom konaní nemožno pokladať za obmedzenie práva účastníka na prístup k súdu,

ktoré je nezlučiteľné per se s článkom 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (odseky 59, 60).

Z týchto dôvodov je najvyšší súd toho názoru, že žalobkyňa namieta rozpor s právom na prístup k súdu neoprávnene, a preto jej návrh na prerušenie dovolacieho konania podľa § 109 ods. 1 písm. b/ O. s. p. zamietol.

Dovolací súd ďalej skúmal, či dovolania žalobkyne smerujú proti rozhodnutiu, proti ktorým ich zákon pripúšťa a dospel k záveru, že ich treba odmietnuť.

V danom prípade ide o dovolania podané v obdobných veciach, aké už boli v počte väčšom ako päť predmetom konania pred dovolacím súdom na základe skorších dovolaní tej istej dovolateľky. Vo vzťahu k súdnemu poplatku za odvolanie vid' konania vedené na najvyššom súde pod sp. zn. 3 Cdo 180/2014, 3 Cdo 275/2014, 3 Cdo 333/2014, 3 Cdo 374/2014, 3 Cdo 428/2014, 4 Cdo 266/2014, 4 Cdo 363/2014, 4 Cdo 391/2014, 4 Cdo 402/2014, 5 Cdo 301/2014, 5 Cdo 390/2014, 5 Cdo 365/2014, 7 Cdo 398/2014, 7 Cdo 466/2014, 8 Cdo 265/2014 a vo vzťahu k súdnemu poplatku za námietku zaujatosti vid' konania vedené na najvyššom súde pod sp. zn. 1 Cdo 122/2014, 1 Cdo 264/2013, 3 Cdo 310/2014, 3 Cdo 534/2014, 4 Cdo 132/2014, 4 Cdo 229/2014, 4 Cdo 235/2014, 4 Cdo 380/2014, 4 Cdo 424/2014, 4 Cdo 531/2014, 5 Cdo 295/2014, 5 Cdo 311/2014, 6 Cdo 120/2014, 6 Cdo 304/2014. Dovolací súd sa s odôvodneniami rozhodnutí, ktoré boli vydané v týchto konaniach, v celom rozsahu stotožňuje a poukazuje na ne. V zmysle § 243b ods. 7 O.s.p. už ďalšie dôvody neuvádza.

Vzhľadom na to, že prípustnosť dovolaní žalobkyne je podľa § 239 ods. 3 O.s.p. vylúčená a v konaní nebola preukázaná vada podľa § 237 O.s.p., najvyšší súd dovolania odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.

O trovách dovolacieho konania rozhodol najvyšší súd podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p., § 151 a § 142 ods. 1 O.s.p.

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.